

Arvoisat juhluvieraat, rakas Suomi,

juhlimme tänään itsenäisyyttämme ja sanottava ääneen on tämä, että tänä vuonna se merkitsee sanana erityisen paljon - itsenäinen, vapaa, sodaton kotimaa.

Alkuvuodesta tämä kaikki iski todellisuuteemme, meidänkin turvallisuudentunteemme sai itänaapurin vuoksi kolauksen, jollaista minä en todellakaan uskonut kokevani elinaikanani. En kuitenkaan aio pitää puhettani pelkästään tätä näkökulmaa alleviivaten, vaan katseeni on omaan menneisyyteeni, tähän hetkeen ja tulevaan, ja siihen, kuinka yksin kukaan ei tule koskaan pärjäämään vaan yhdessä toimivat yksilöt voittavat lopulta aina.

Olen sotilasarvotani kersantti, sillä suoritin vapaaehtoisena asepalveluksen vuonna 2003. Tässä kohtaa haluan kuitenkin täsmentää, että meille naisille koko palvelusaika ei ole vapaaehtoinen, vaan ensimmäiset 45 päivää (muistaakseni). Sen jälkeen olemme samalla viivalla, eli jos palvelu keskeytyy syystä tai toisesta, on se suoritettava loppuun tavalla tai toisella. Toisinaan jos itsellä oli hieman vaikeuksia jaksaa armeijassa, muisti vastakkainen sukupuoli aina ilmoittaa, että "Hei, sä oot tullut tänne vapaaehtoisesti, ei sua voi ottaa päähän.". Haluan kertoa myös parista hetkestä, jolloin koin olevani todella yksinäinen. Tehtäväni oli tuolla hetkellä olla huoltokomppanian vääpeli, joka tarkoitti, että huolehdin vähän kaikesta, ruoasta, varusteista, aseista, kaikkien nimet ja tiedot olivat minulla. Yliluutnantti määräsi minut kiertämään ja tarkistamaan kaikkien harjoituksessa olevien aseiden numerot, että ne täsmäävät. Selvä juttu, kysyin saanko seuraani lähetin. En saanut, yksin oli mentävä.

Täysin pimeässä talvessa, kuun valossa minä kiersin jokaisen aseiden ja jokainen oli vuorollaan herätettävä, joten vastaanotto ei ollut aina kovinkaan lämmin. Tämä on kuitenkin yksi mieleenjääneistä muistoista, joten siksi tärkeä ja siitäkin selvisin.

Toinen muistoni liittyy samoihin aikoihin, juuri näihin tehtäviini, kun minulla on paljon tiedotettavaa, vastuuta ja käskyjä minua korkeammille, eli kokelaille, jotka olivat siis reserviupseerikoulun käyneitä ja minä vain heidän silmissä alhaisempi alikersantti. Ei se mitään, sen ymmärsin, mutta siinä vaiheessa, kun vertaiseni käänsivät minulle selkänsä, jäin yksin. Sen yhden kerran itkin ja ajattelin, kuinka yksin olen. Vaan sieltäkin selvisin. Viimeisillä teltaöillä minulla oli lopulta huippuja joukkuelaisia, joista yhden kanssa lauloimme muille joululauluja, sattuihan tämä olemaan laulaja, joka myös tangomarkkinoilla on sen jälkeen laulellut. Vaikka aikaa on siis kulunut jo pian 20 vuotta näistä hetkistä, ovat ne tulleet siis lähemmäksi tänä vuonna, niitä on tullut pohdittua ja siksi niitä myös tähän nostin.

Sattuman kautta olen ollut viikon Ukrainan Donetskissa 15 vuotta sitten. Opiskelin Torniossa yhteisöpedagogiksi ja opiskelutoverini oli töissä Kokkolan Villa Elbassa, joka järjesti kansainvälisiä leirejä, jonne sitten itsekkin tätä kautta pääsin. Meitä oli kymmenen hengen ryhmä eri puolilta Suomea. Olin leirillä, jonka nimi oli itä kohtaa lännen. Matkustimme Kiovaan lentäen ja sieltä junalla Donetskisiin ja bussilla loput. Siellä oli meitä Suomesta, Ruotsista, Puolasta, Romaniasta, Georgiasta ja isäntämaa Ukrainasta. Jokainen ryhmä esittelimme omaa maatamme, kulttuuria ja tutustuimme toisiimme. Se oli erittäin mukava reissu, mutta jälleen tuntuu suorastaan käsittämättömältä ajatella, mitä siellä on tapahtunut. Ajatuksin olen ajatellut niitä kahta nuorta, jotka tapasimme sattumalta kaupassa ja jotka olivat niin innoissaan

tavatessaan ulkomailta, Suomesta nuoria aikuisia. Annoimme heille euroja, kun emme muutakaan keksineet, että mitä voisimme antaa muistoksi meistä.

Matkustaminen on aina avannut silmiä ja saanut minut näkemään, miten upeaa on olla suomalainen. Meillä on asiat valtavan hyvin. Meidänkin historiamme pitää sisällään synkkää ja karua, välinpitämättömyyttä toisia kohtaan, vaan tällä hetkellä meidän tulee olla yhtä. Toivon, että uskomme siihen, että pienikin teko auttaa, niin kriiseissä, kuin ihan tavallisessa arjessa. Pärjääkö sittenkin vähän vähemmällä valolla, ostanko enemmän kotimaista ja paikallista, valitsenko mieluummin hymyn ja hiljaisuuden, kuin nostan katseeni aina siihen huonoon ja tuon sen myös julki. Huomion keskipisteemme kasvaa, jos suuntaamme sen siihen hyvään ja valoisaan, se vahvistuu. Sama pätee valitettavasti myös toisinpäin. Siksi on parempi nostaa pienetkin hyvät asiat aina esille, niin itsessä kuin toisessa. Uskaltakaamme sanoa ääneen, että olen hyvä ja tärkeä, ja miten hyvä ja tärkeä myös se toinen on, oli se sitten tuttu tai tuntematon.

Sieltä Ukrainan leiriltä mieleeni jäi tämä esitys, vaikka esitysmaata en nyt varmaksi muista, mutta ajattele, että kädessäsi on yksi keppi, saat sen varmasti poikki. Jos kädessäsi on nipussa kymmenen keppiä, et saa niitä kerralla poikki. Yhdessä ihminen on aina vahvempi kuin koskaan yksin. Sillä siten me pysymme yhdessä, vahvana, ilman että ketään jätetään yksin. Ja tähän asiaan, voimme jokainen ottaa osaa huomioimalla ihmiset ympärillämme. Nostamalla katseemme ja kohtaamalla toisiamme.

Kolmannella luokalla meidän tuli etsiä ja lausua luokan edessä joku runo. Eino Leinon Hymyilevän apollon yksi säkeistö oli valintani.

Oi, onnellinen, joka herättää
niitä voimia hyviä voisi!
Oi, ihmiset toistanne ymmärtäkää,
niin ette niin kovat oisi!
Miks emme me kaikki yhtyä vois?
Ja yksi jos murtuis, muut tukena ois.
Oi, ihmiset toistanne suvaitkaa!
Niin suuri, suuri on maa.

Kiitos kunniasta, että sain pitää puheen juuri tänä vuonna. Hyvää
itsenäisyyspäivää meille kaikille!
